

SOSYALİZASYON BÖLGESİNDEKİ ECZANELERİN DURUMU

Ecz. Süheylâ Ulutaş

Türk Eczacıları Birliği
Merkez Heyeti
Sayın Başkanlığına
İstanbul

Ağrı, Kars'ın Ardahan ve Sarıkamış, Urfa'nın Birecik ve Siverek ayrıca Silvan, Ergani, Lice dolaylarındaki bir semtin eczanesinden gelen yazılardan, halen Sosyalizasyon tatbik edilen bu bölgelerde Eczacılık ve Serbest eczaneler yönünden durum şöyledir :

Sosyalizasyon halka hizmet bakımından henüz istenilen seviyeye ulaşmamıştır. Yapılması lâzım gelen birçok tesisler, hekim ve sağlık personeli kadroları eksiktir. Sosyalizasyonun teşkilinden sonra birçok ilçelerdeki sağlık hizmeti, mntıkadaki serbest çalışan hekimlerin göç etmesiyle, sadece teşkilâta çalışan çok daha az sayıda hekimle karşılanmaktadır. (Örneği : Urfa'nın Birecik ilçesi). Sosyalizasyon bölgelerinin hepsinde döner sermaye henüz ihdas edilmemiştir. Raporunuza esas teşkil edecek kısım, döner sermayesi teşekkül etmiş, kendisine bağlı ilçelerde sağlık ocakları tamamlanmış ilaçları halka paralı ve parasız olarak dağıtılan bölgelerdeki hususlardır.

1 — Ocaklarda bulundurulan ilaçlar, serbest eczane çeşidiyle kıyaslanamayacak kadar azdır ve mahduttur. Halk paralı alışverişte Ocaklara, serbest eczaneye ödediği meblâğ kadar para verdiği halde dar bir ilaç çerçevesi içinde tedavi edilmekte, bugünün ufak nüanslarla bile birbirinden çok farklı tedavi değerleri taşıyan ilaç çeşitlerinden istifade edememektedir. Üstelik Ocaklarda bulundurulan ilaç çeşitleri değişen hekim arzularına da uymamaktadır.

2 — İlaçlar, Ocak Hekimlerinin tavsiyesi ile kalfalar veya idaredeki memurlar tarafından sipariş edilmekte ve satışı yapılmaktadır. İlaç ticaretinin ve halka intikalinin 6197 sayılı Kanunla münhasıran eczacı diplomasını haiz şahıslar tarafından yapılabileceği gerçeği karşısında, Sağlık Ocaklarında eczacı kadrolarının mutlaka ihdası ve ilaç satışının bu kadrolara eczacı tayininden sonra olması zorunludur. Şimdiki tatbikatiyle Ocaklardan ilaç verilme şekli tamamen Kanuna uymamaktadır. Ocaklarda kullanılacak ilaçlar ancak acil durumda ve hekim nezaretinde tatbiki şart olanlar olmalıdır.

3 — Döner Sermaye, kârlılık prensibini de taşıdığına göre, teşkilâta çalışan hekimler, parasız muayene ile halk hizmeti görürken yazacağı reçeteden temin edeceği kârı, hem kendi masrafını çıkarmağa hem de teşkilâtın kârlılığını temin etmeğe zorlanmakta böylece bir ticari hüviyeti de iktisab etmiş durumda bırakılmaktadırlar.

Devlet olarak ilaç mevzuunda tam hizmeti görececek bir sermaye yatırımı yapılmadığına göre böyle güdümlü ve tahdit edilmiş bir ilaç satış politikasının memleketimiz için uygulanması düşünülmüş sosyalizasyon amaçlarına hizmet etmeyeceği meydandadır. Ancak; sağlık ocakları muhitlerindeki serbest eczanelerle anlaşarak, parasız vereceği ilaçlarda eczanenin devlete memnuniyetle tanıyacağı makûl bir iskonto sisteminin uygulanmasıyla ilaç mevzuu dejenere olmadan ve tam olarak halledilmiş olacaktır.

Sosyalizasyon tatbikatının bulunduğu bölgelerdeki serbest eczaneler yönünden durum ise şöyledir :

a — Döner sermayesi ihdas edilmemiş ve ilaç dağıtımı henüz yapmayan ocakların bulunduğu mntıklalarda serbest eczane cirolarında müsbet yönde bir artış mevcuttur. (Örneği : Urfa-Siverek).

b — Döner sermayeleri teşekkül etmiş ve ilaçlarını halka kendisi veren ocakların, firmalardan mübayaa ettikleri ilaç yekûnu kadar ve hâтта daha fazla bir yekûnda serbest eczane cirolarında düşme görülmektedir. (Örneği : Ardahan, Sarıkamış İlçeleri).

Senelerce tek eczane olarak mahrumiyet bölgesi tanınan bu mntıkaya hizmet eden meslekdaşlarımız, ocakların ilaç satış şekli karşısında ciddi endişe içinde eczanelerini kapatmayı düşünmektedirler.

Türk Eczacıları Birliği olarak halka hizmet düşüncesiyle, eczane dağıtımını Anadolu'ya ve bilhassa üç bölgelere doğru teşvik vazifesini yaparken, zor durumlarla karşılaşmaktayız.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile, kanunsuz durumlar yaratmıyacak hem halk sağlığı yönünden hem serbest eczanelerin halka hizmet imkânını ortadan kaldırmıyacak şekilde bir anlaşmaya varmamız zarureti vardır. Hürmetlerimle...